

بررسی عوامل مؤثر بر مشارکت شالیکاران شهرستان فومن در طرح‌های مدیریت تلفیقی آفات برنج جهت دستیابی به توسعه پایدار

خدیجه علیزاده ازبیری^۱، محمد کریم معتمد^۲ و محمد کاووسی کلاشمی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد توسعه روستایی دانشکده علوم کشاورزی، دانشگاه گیلان

۲- دانشیار گروه اقتصاد کشاورزی دانشکده علوم کشاورزی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران (motamed@guilan.ac.ir)

۳- استادیار گروه اقتصاد کشاورزی دانشکده علوم کشاورزی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

چکیده

مدیریت تلفیقی آفات راهکاری به منظور عملی شدن کشاورزی پایدار است، اما اصلی‌ترین علت اجراشدن کشاورزی پایدار مشارکت کشاورزان است. بنابراین تحقیق حاضر با هدف بررسی عوامل مؤثر بر مشارکت شالیکاران در مدیریت تلفیقی آفات برنج (IPM) در استان گیلان به انجام رسید. جامعه آماری تحقیق ۲۰۰۰ نفر شالیکار شهرستان فومن هستند که با توجه به فرمول کوکران، ۳۲۲ نفر از آن‌ها به عنوان نمونه آماری به صورت تصادفی ساده از روستاهای شهرستان فومن انتخاب شدند. جهت گردآوری اطلاعات مورد نیاز از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد که روایی آن با کمک پانل متخصصان و پایایی آن نیز با استفاده از آلفای کرونباخ (۰/۹۳) تأیید شد. ارتباط بین متغیرهای مستقل تحقیق با مشارکت شالیکاران از طریق ضرایب همبستگی پیرسون، اسپیرمن و کای اسکور بررسی شد. همچنین بررسی عوامل اثرگذار بر مشارکت شالیکاران در طرح مدیریت تلفیقی آفات (IPM) با استفاده از رگرسیون خطی چندگانه صورت گرفت. نتایج تحقیق نشان داد که شالیکاران مشارکتی در حد قابل قبول تا خوب را در پروژه‌های IPM داشتند. برخی از متغیرها همچون سن، درآمد فرعی، دانش بومی و سابقه فعالیت کشاورزی رابطه‌ای معنی دار اما معکوس را با مشارکت شالیکاران در طرح‌های مدیریت تلفیقی آفات داشتند. همچنین هفت متغیر نگرش نسبت به طرح‌های IPM، منابع اطلاعاتی-ترویجی، دانش و آگاهی از طرح‌های IPM، دانش بومی نسبت به IPM، عضویت در تشکل‌ها، سابقه کار کشاورزی و سن ۴۳ درصد از تغییرات مشارکت شالیکاران در طرح‌های مدیریت تلفیقی آفات برنج (IPM) در شهرستان فومن را تبیین و پیشگویی کردند. به منظور اجرای هر چه موفق‌تر پروژه‌های مدیریت تلفیقی آفات برنج در شهرستان فومن پیشنهادهایی ارائه شد. واژه‌های کلیدی: مشارکت شالیکاران، نگرش شالیکاران، پروژه‌های مدیریت تلفیقی آفات